

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/76/2020
Identifikačné číslo spisu: 4112244243
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4112244243.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beáty Miničovej a Mgr. Soni Pekarčíkovej, v spore žalobcu: Mesto Vráble, so sídlom Hlavná 1221/22, Vráble, IČO: 00 308 641, zastúpeného Mgr. Petrom Miklóssym, advokátom so sídlom Hlavná 1221, Vráble, IČO: 42 125 308, proti žalovanému: Mgr. Ladislav Barát, so sídlom Školská 3, Nitra, správcovi konkurznej podstaty úpadcu Imrich Boros - INTERNATIONAL TRANSPORT, so sídlom Bratislavská cesta 34, Tvrdošovce, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Barát, s.r.o., so sídlom Školská 3, Nitra, IČO: 36 868 639, o určenie popretých pohľadávok, v konaní o dovolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 4. septembra 2018, č. k. 15CoKR/18/2017-157, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu z a m i e t a.
- II. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.
- III. Žiadnej sporovej strane nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra, ako súd prvej inštancie, rozsudkom z 29.04.2013, č. k. 23Cbi/27/2012-74 rozhodol, že žalobca je veriteľom pohľadávky vo výške 2.125,23 eura na základe platobného výmeru žalobcu č. 001492/2009 zo dňa 19.05.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.06.2009, daň z nehnuteľností za rok 2009, v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, spisová značka 32K/65/2011, v poradí iná pohľadávka. Okresný súd ďalej určil, že žalobca je veriteľom pohľadávky vo výške 2.515,05 eura na základe platobného výmeru žalobcu č. 001492/2011 zo dňa 30.05.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2011, daň z nehnuteľností za rok 2011, v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, spisová značka 32K/65/2011, v poradí iná pohľadávka. Súčasne žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 654,07 eura.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 206a ods. 1, § 28 ods. 1, 2, 3, § 14 ods. 3, § 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj „ZoKR“) konštatoval, že žalobca vydal dňa 19.05.2009 platobný výmer č. 001492/2009, ktorým dlžníkovi vyrubil daň z nehnuteľnosti za rok 2009 vo výške 2.125,23 eura, platobný výmer nadobudol právoplatnosť dňa 09.06.2009. Dlžník vyrubenú daň za rok 2009 nezaplatil. Dňa 30.05.2011 vydal žalobca platobný výmer č. 001492/2011, ktorým dlžníkovi vyrubil daň z nehnuteľností za rok 2011 vo výške 2.515,05 eura, platobný výmer nadobudol právoplatnosť dňa 16.06.2011. Dlžník vyrubenú daň za rok 2011 nezaplatil.

3. Ďalej uviedol, že uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 30.12.2009, č. k. 31K/2/2009-734, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 08.01.2010 bolo začaté reštrukturalizačné konanie na dlžníka Imricha Boroša - INTERNATIONAL TRANSPORT. Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 05.02.2010, č. k. 31K/2/2009-739, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 12.02.2010, bola povolená reštrukturalizácia dlžníka. Žalobca si v reštrukturalizácii neprihlásil žiadnu pohľadávku. Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 08.10.2010, č. k. 31K/2/2009-2608, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.10.2010, súd potvrdil reštrukturalizačný plán a ukončil reštrukturalizáciu.

4. Na Okresný súd Nitra bol dňa 30.12.2011 podaný návrh na vyhlásenie konkurzu na dlžníka. Uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 10.01.2012, č. k. 32K/65/2011-127, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.01.2012, bolo začaté konkurzné konanie na dlžníka Imricha Boroša - INTERANTIONAL TRANSPORT. Konkurz na dlžníka bol vyhlásený uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 19.01.2012, č. k. 32K/65/2011-135, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.01.2012.

5. Okresný súd ustálil, že žalobca si súhrnnou prihláškou zo dňa 13.11.2012 prihlásil v konkurze pohľadávky na základe platobných výmerov č. 001492/2009 a č. 001492/2011. Žalovaný správca, listom zo dňa 15.11.2012 žalobcovi oznámil, že pohľadávka uplatnená pod poradovým č. 1 vo výške 2 125,23 eura mala byť uplatnená v reštrukturalizácii a podľa § 155 ods. 2 ZoKR právo veriteľa uplatňovať pohľadávku v konkurze zaniklo. Súd prvej inštancie zdôraznil, že návrh na vyhlásenie konkurzu bol podaný dňa 30.12.2012, konkurzné konanie sa spravuje zákonom o konkurze a reštrukturalizácii účinnom do 31.12.2011.

6. Žalobca podal prihlášku po uplynutí lehoty 45 dní od vyhlásenia konkurzu, a preto sa na ňu podľa okresného súdu neprihliada. Okresný súd Nitra vydal uznesenie o začatí konkurzného konania dňa 10.01.2012, uznesenie bolo v Obchodnom vestníku zverejnené dňa 17.01.2012, č. OV 11/2012 a preto podľa konajúceho súdu právne účinky spojené so začatím konkurzného konania nastali dňa 18.01.2012 (§ 14 ods. 3 ZoKR).

7. Okresný súd Nitra mal za to, že žalovaný postupoval v rozpore so zákonom, keď oznámil žalobcovi, že na jeho pohľadávky v konkurze neprihliada, pretože boli prihlásené po uplynutí zákonnej lehoty na prihlasovanie pohľadávok v konkurze. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, a preto jej v celom rozsahu vyhovel. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1 O. s. p.

8. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, svojím rozhodnutím zo dňa 04.03.2014, č. k. 15CoKR/6/2013-98 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 29.04.2013, č. k. 23Cbi/27/2012-74 tak, že žalobu zamietol. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozhodnutím zo dňa 24.08.2017, č. k. 2Obdo/37/2016-137 zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Krajský súd v Nitre po vrátení veci dovolacím súdom napadnutým rozhodnutím rozsudok súdu prvej inštancie v časti I. výroku zmenil tak, že žalobu zamietol a v časti II. výroku rozsudok okresného súdu potvrdil. Ďalej rozhodol, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

10. Odvolací súd dospel s poukazom na § 118, § 120, § 132, § 155 a § 160 ZoKR k záveru, že

pohľadávka I žalobcu zo dňa 09.06.2009 nebola žalobcom uplatnená v reštrukturalizačnom konaní, pričom neuplatnenie pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní dlžníka po potvrdení plánu znamená, že takáto pohľadávka je nevymáhateľnou hoci právne nezaniká, tzv. naturálnou obligáciou. Vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka začala plynúť veriteľom dlžníka lehota na prihlásenie pohľadávok, v ktorej si žalobca pohľadávku I uplatnil, avšak v dôsledku absencie jej prihlásenia do reštrukturalizačného konania stratila ním prihlásená pohľadávka vymáhateľnosť.

11. Odvolací súd preto dospel k záveru, že v dôsledku neprihlásenia pohľadávky žalobcu do reštrukturalizačného konania dlžníka po potvrdení plánu súdom, túto nie je možné ďalej súdom vymáhať, a to platí i pre vedenie konkurzného konania na majetok dlžníka. Dodal, že účinky a dôsledky reštrukturalizačného a konkurzného konania sa vzájomne ovplyvňujú, vzájomne sú prepojené a súvisia s tým, že § 155 ods. 2 ZoKR upravuje účinky potvrdenia plánu vo vzťahu k neprihláseným pohľadávkam ako takým a k ich ďalšej existencii. V prípade vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka alebo preberajúcej osoby skôr ako je plán riadne splnený, sa plán vyhlásením konkurzu stáva neúčinným voči všetkým účastníkom plánu. Odvolací súd zdôraznil, že žalobca nebol účastníkom plánu vo vzťahu k pohľadávkke I, keďže táto nebola uplatnená v reštrukturalizácii.

12. V zmysle ust. § 160 ZKR v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka alebo preberajúcej osoby skôr, ako je plán riadne splnený, sa plán vyhlásením konkurzu stáva neúčinným voči všetkým účastníkom plánu, ktorých nároky z plánu ešte nie sú splnené. Keďže žalobca neprihlásil svoju pohľadávku I do reštrukturalizácie nebol účastníkom plánu, a teda vyhlásením konkurzu sa nestal plán voči nemu neúčinným. Nakoľko teda reštrukturalizačný plán dlžníka bol zverejnený v Obchodnom vestníku a žalobca si neprihlásil svoju pohľadávku I do reštrukturalizácie, podľa odvolacieho súdu zaniklo žalobcovi právo vymáhať túto pohľadávku voči dlžníkovi, a teda súd mal za to, že zanikla vymáhateľnosť predmetnej pohľadávky. V tejto časti preto odvolací súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

13. Ohľadom pohľadávky II zo dňa 16.06.2011, odvolací súd uviedol, že táto nepochybne vznikla po ukončení reštrukturalizácie žalovaného (16.10.2010), a je nepochybne, že nemohla byť uplatňovaná prihláškou v reštrukturalizačnom konaní, pričom v danom prípade podmienka jej prihlásenia do reštrukturalizácie, ako pri pohľadávkke I nemôže byť vyžadovaná. Žalobca si predmetnú pohľadávku II prihlásil v konkurze prihláškou zo dňa 13.11.2012, pričom konkurz bol vyhlásený dňa 19.01.2012 s právoplatnosťou 27.01.2012.

14. Podľa krajského súdu je zrejmé, že predmetná prihláška nebola podaná v zákonnej lehote 45 dní od vyhlásenia konkurzu, avšak s poukazom na ust. § 28 ods. 3 ZoKR je možné doručiť prihlášku pohľadávky správcovi i po uplynutí lehoty 45 dní od vyhlásenia konkurzu, avšak má to vplyv na obmedzenie jeho práv spojených s prihlásenou pohľadávkou. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že na prihlášku v tejto časti (II pohľadávka) je potrebné prihliadať, napriek omeškaniu s jej podaním v zákonnej lehote, a preto odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti II. výroku ohľadne pohľadávky II za vecne správne.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 386 ods. 1 C. s. p. s použitím ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobca (č. l. 166 spisu) aj žalovaný (č. l. 178 spisu).

17. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Za uvedenú právnu otázku považuje žalobca otázku (ne)možnosti prihlásenia do konkurzu takých pohľadávok (resp. na ne prihliadať), ktoré pretým neboli prihlásené v rámci predchádzajúceho reštrukturalizačného konania toho istého dlžníka, hoci konkurz bol na majetok dlžníka vyhlásený skôr, ako bol riadne splnený

reštrukturalizačný plán.

18. S poukazom na § 155 ods. 2 ZoKR má žalobca za to, že v rámci konkurzného konania môžu veritelia prihlásiť svoje pohľadávky nezávisle od predchádzajúcej reštrukturalizácie a aj zistenie takýchto pohľadávok prebieha nezávisle od predchádzajúcej reštrukturalizácie. Prihlásenie pohľadávky totiž nie je jej vymáhanie a jej prípadné uspokojenie bude realizované v závislosti od speňazenia majetku dlžníka v ďalšom priebehu konkurzu. Z uvedeného dôvodu prihlásenie pohľadávky žalobcu nebolo a nie je vylúčené, preto má žalobca za to, že jeho pohľadávka bola do konkurzu prihlásená na základe existujúceho právneho dôvodu.

19. Žalobca preto žiada, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že časť jeho výroku I. potvrdzuje a prizná mu nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %.

20. Žalovaný prípustnosť svojho dovolania odôvodnil § 420 písm. f/ C. s. p. teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalovaného ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

21. Žalovaný nesprávny procesný postup odvolacieho súdu vzhľadom na to, že tento svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil s tým, že výrok napadnutého rozhodnutia je podľa žalovaného v rozpore s jeho odôvodnením. Ide o takú vadu, ktorá podľa žalovaného zakladá dovolanie, pretože porušením jeho práva na riadne odôvodnenie odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozsudku v rámci opravného prostriedku, resp. možnosť konať pred súdom. Tým je napadnuté rozhodnutie podľa žalovaného nedáva odpoveď na jeho podstatné námietky uvedené v odvolaní, je možné považovať napadnuté rozhodnutie za arbitrárne a také, ktorým došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci.

22. Vo vzťahu k výroku II. napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že v konaní bola sporná otázka v ustálení právneho posúdenia či v konkurznom konaní na majetok úpadcu sa má aplikovať právna úprava konkurzného práva účinná do 31.12.2011 alebo právna úprava účinná od 01.01.2012 s tým, že odvolací súd ustálil úpravu od 01.01.2012. Žalovaný dodal, že ustanovenie § 206a ods. 1 ZoKR určuje, že konania začaté pred 01.01.2012 sa dokončia podľa doterajších predpisov. Toto prechodné ustanovenie bolo precizované aj v § 50a vykonávacej vyhlášky č. 655/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia ZoKR, kedy sa na konkurzné a reštrukturalizačné konania, v ktorých bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu alebo návrh na povolenie reštrukturalizácie predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto všeobecne záväzného predpisu, vzťahujú doterajšie predpisy.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný nesprávnosť právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi vzhľadom na to, že tieto sa pri právnom posúdení zamerali na právne účinky vyhlásenia konkurzu namiesto toho, aby právne vec posúdili s ohľadom na okamih, kedy bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu v zmysle príslušných ustanovení procesného predpisu, t. j. predtým Občiansky súdny poriadok, a s ohľadom na toto posúdenie rozhodli, či je žaloba dôvodná alebo nie.

24. Podľa ustálenej praxe Najvyššieho súdu SR (napr. rozsudok sp. zn. 4Cdo/171/2005) treba považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Pri hodnotení konkrétne namietanej vady zároveň súd skúma, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, ak by k predmetnej vade konania nedošlo (IV. ÚS 35/2012). Žalovaný ďalej poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R111/1998, v ktorom sa súd zaoberal rozporu výroku s odôvodnením.

25. Žalovaný preto navrhuje, aby dovolací súd uznesením zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre a vec mu vráti na ďalšie, prípadne výrok II. zmenil tak, že žalobu zamieta konanie s tým, že mu prizná náhradu trov konania vo výške 100 %.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podali včas dovolatelia zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolania nie sú dôvodné a prípustné.

27. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

28. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

29. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.). Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalovaný ďalej odôvodňuje § 421 ods. 1 C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

30. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

32. Dovolačný súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

33. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolačný návrh).

34. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní

došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

35. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

36. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

37. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže má za to, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Za uvedenú právnou otázkou považuje žalobca otázku (ne)možnosti prihlásenia do konkurzu takých pohľadávok (resp. na ne prihliadať), ktoré predtým neboli prihlásené v rámci predchádzajúceho reštrukturalizačného konania toho istého dlžníka, hoci konkurz bol na majetok dlžníka vyhlásený skôr, ako bol riadne splnený reštrukturalizačný plán.

38. Dovolací súd zdôrazňuje, že zásadnou a kľúčovou právnou otázkou v prípade žalobcom uplatneného návrhu o určenie popretých pohľadávok je tá, či potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré si veritelia neprihlásili riadne a včas s akcentom na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka skôr, než bol splnený reštrukturalizačný plán v celosti. K takejto právnej otázke nastolenej dovolateľom v rozhodovanej veci dovolací súd uvádza, že v takomto špecifikovanom znení doposiaľ nebola predmetom odvolacieho prieskumu, čím je splnená zákonná podmienka prípustnosti podaného dovolania.

39. Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZKR“), ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

40. Podľa § 132 ods. 1 ZKR, reštrukturalizačný plán (ďalej len „plán“) je listina upravujúca vznik, zmenu alebo zánik práv a záväzkov osôb v nej uvedených (ďalej len „účastník plánu“), ako aj rozsah a spôsob uspokojenia tých účastníkov plánu, ktorí sú veriteľmi prihlásených pohľadávok, prípadne akcionármi dlžníka. Po potvrdení plánu súdom je plán záväzný pre všetkých účastníkov plánu.

41. Podľa § 136 ods. 1 ZKR, záväzná časť plánu obsahuje určenie všetkých práv a záväzkov, ktoré majú účastníkmi plánu podľa plánu vzniknúť, zmeniť sa alebo zaniknúť. Tieto práva a záväzky a majetok, ku ktorému sa vzťahujú, ak ide o vecné práva alebo iné podobné práva, musia byť v pláne určené tak, ako je to potrebné podľa osobitných predpisov pre ich vznik, zmenu alebo zánik, alebo získanie príslušných rozhodnutí a súhlasov, na základe ktorých vznikajú, menia sa alebo zanikajú alebo

ktoré sú podmienkou na ich vznik, zmenu alebo zánik.

42. Podľa § 155 ods. 1 ZKR, ustanovenia plánu sa zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku stávajú účinnými voči všetkým účastníkom plánu.

43. Podľa § 155 ods. 2 ZKR, zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie práva vzťahujúce sa na majetok dlžníka; to platí rovnako aj pre podmienené pohľadávky, ktoré mali byť uplatnené prihláškou.

44. Podľa § 160 ZKR, v prípade vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka alebo preberajúcej osoby skôr, ako je plán riadne splnený, sa plán vyhlásením konkurzu stáva neúčinným voči všetkým účastníkom plánu, ktorých nároky z plánu ešte nie sú splnené.

45. S poukazom na vyššie uvedené ustanovenia je možné zhrnúť, že účinky potvrdenia plánu nastávajú zverejnením uznesenia súdu o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku. Týmto momentom sa ustanovenia plánu stávajú účinnými voči všetkým účastníkom plánu bez ohľadu na to, či hlasovali za jeho prijatie, alebo proti jeho prijatiu, alebo sa vôbec nezúčastnili na schvaľovacej schôdzi. Voči tretím osobám má účinky len vtedy, ak výslovne súhlasili so vznikom záväzku (§ 140). Ďurica, M. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 3. vydanie. Praha. C. H. Beck. 2019. ISBN 978-80-7400-754-5 (str. 1076).

46. Dovolací súd konštatuje, že neprihlásené pohľadávky, ktoré mali byť v reštrukturalizácii prihlásené, sa stávajú účinnosťou plánu voči dlžníkovi nevymáhateľné, t. j. menia sa na naturálne obligácie. Dlžník tieto pohľadávky môže dobrovoľne splniť, veriteľ ich však nemôže vymáhať cestou súdu, resp. exekúcie s tým, že nevymáhateľnosť má obdobné účinky ako premlčanie, prihladne sa na ňu však z úradnej povinnosti. Voči takému veriteľovi, ktorý svoju pohľadávku v reštrukturalizácii neprihlásil preto prislúcha námietka nevymáhateľnosti jeho pohľadávky. Výplýva to aj zo znenia ustanovenia § 160 ZKR, podľa ktorého sa plán vyhlásením konkurzu stáva neúčinným voči všetkým účastníkom plánu, ktorých nároky z plánu ešte nie sú splnené a nie aj voči tým veriteľom, ktorí neboli účastníkom plánu z dôvodu neprihlásenia svojej pohľadávky v reštrukturalizácii riadne a včas, resp. vôbec.

47. Vyššie uvedený záver bol ustálený aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.01.2019, sp. zn. 3Obdo/38/2018, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2019 ako rozhodnutie vo veciach obchodnoprávných R 51/2019. Najvyšší súd SR v uvedenom rozhodnutí v bode I. judikoval, že „Účinky zverejnenia reštrukturalizačného plánu v Obchodnom vestníku podľa ustanovenia § 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov v podobe zániku práva vymáhať pohľadávky voči reštrukturalizačnému dlžníkovi a v podobe zániku riadne a včas neprihlásených zabezpečovacích práv viazucích na majetku reštrukturalizačného dlžníka sa vzťahujú len na tie pohľadávky a zabezpečovacie práva, ktoré je možné prihláškou prihlásiť v reštrukturalizácii.“

48. Preto dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nedôvodne odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie vecí, pretože potvrdenie reštrukturalizačného plánu súdom spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré si veritelia neprihlásili riadne a včas s akcentom na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka skôr, než bol splnený reštrukturalizačný plán v celosti. Plán sa vyhlásením konkurzu stáva neúčinným len voči účastníkom plánu, ktorých nároky z plánu ešte nie sú splnené, čím nie je dotknutý zánik vymáhateľnosti práva toho veriteľa, ktorý si svoju pohľadávku v reštrukturalizácii neprihlásil riadne a včas. Dovolacia polemika žalobcu o prihlasovaní pohľadávok veriteľa v konkurze nezávisle od prechádzajúcej reštrukturalizácie, kedy prihlásenie pohľadávky nie je možné považovať za vymáhanie pohľadávky je týmto v rozpore s vyššie uvedenými závermi, z ktorého dôvodu dovolanie žalobcu smeruje proti vecne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu.

49. Vzhľadom na to, že v rozhodovanej veci odvolací súd správne posúdil právnu otázku podstatnú pre

rozhodnutie vo veci, najvyšší súd podľa ustanovenia § 448 C. s. p. dovolanie žalobcu, ako nedôvodné zamietol.

50. Žalovaný svoje dovolanie odôvodňuje tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.).

51. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

52. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

53. Je potom úlohou dovolacieho súdu, ak sú dôvody prípustnosti z tohto pohľadu dovolateľom uvedené, t. j. predpokladá sa, že dovolateľ „presvedčí“ dovolací súd, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, aby tento odklon, ak bude mať za to, že dovolanie je prípustné, z hľadiska právneho posúdenia vec vyriešil. Dovolateľ preto musí v dovolaní presne uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí (Veľké komentáre, Civilný sporový poriadok, Števcík, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., 2016, str. 1382).

54. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.).

55. Dovolací súd preskúmaním dovolania žalovaného v prvom rade konštatuje, že v ňom absentuje jednoznačné vymedzenie právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu s tým, že túto nie je možné jednoznačne vyvodiť ani z obsahu podaného dovolania s dopadom na jej zovšeobecnenie (III. ÚS 123/2020).

56. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní náležitostí dovolania uplatňoval prílišný formalizmus, alebo nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí dovolania, ktoré nemajú oporu v zákone, alebo idú nad rámec zákona. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup, majúci na zreteli, že ustanovenia Civilného sporového poriadku vyžadujú istú mieru nielen obsahového, ale aj formálneho vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Dovolací súd zastáva názor, podľa ktorého ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a špecifikovať v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod, keďže pristúpiť k dovolaciemu prieskumu je dovolací súd oprávnený len v prípade zákonom predpokladaného riadneho vymedzenia dovolacích

dôvodov.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalovaného opreté o nesprávne právne posúdenie podľa § 421 C. s. p. bez uvedenia v akej konkrétnej otázke nesprávne právne posúdenie spočívalo (so zdôraznením dôležitosti správneho právneho posúdenia tejto otázky pre posudzovanú vec), nenapĺňa kvalitatívne požiadavky kladené zákonom na dovolanie v časti vymedzenia dovolacích dôvodov, ktorých garanciou splnenia má byť povinné právne zastúpenie dovolateľa.

58. Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že na žalovaným vymedzený dôvod uvedený v dovolaní vo všeobecnej rovine, resp. nedostatočného odôvodnenia, nesúlady výroku s odôvodnením rozhodnutia (ku ktorým dôvodom poukázal na viaceré rozhodnutia dovolacieho súdu), nemohol dovolací súd prihliadnuť ani z toho dôvodu, že dovolanie uplatnené podľa § 421 ods. 1 C. s. p., je možné odôvodniť iba a výlučne nesprávnym právnym posúdením, ktorého súčasťou nie je (a ani nemôže byť) prípadné, podľa názoru dovolateľa, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia a podobne. Takéto vady konania, nie je možné subsumovať pod nesprávne právne posúdenie, keď pod právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení, súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Preto dovolacie dôvody, ktoré žalovaný subsumoval pod § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. v zmysle ich obsahu vyhodnocoval dovolací súd s poukazom na § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého ustanovenia je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

59. Z obsahu dovolania žalovaného je ďalej zrejmé, že vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., vidí žalovaný v tom, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a nedostatočne odôvodnené.

60. Povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

61. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 387 ods. 2 C. s. p.). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Ústavný súd SR vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

62. Dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných rozhodnutí, tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho, dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p. spĺňajú, a preto ich možno považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné.

63. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí s poukazom na príslušné zákonné ustanovenia ZoKR uviedol, z akého dôvodu nie je žaloba ohľadom pohľadávky I. dôvodná a naopak v prípade pohľadávky II. dôvodná. Preto rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, nepreskúmateľné, resp. ústavne nekonformné. Za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a naplnenie dovolacieho dôvodu v

zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS 27/2008, III. ÚS 167/2013).

64. Dovolací súd preto konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému (ako ani žalobcovi), aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

65. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného vyvodená § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a podľa § 420 písm. f/ C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p., odmietol.

66. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O nepriznaní nároku na náhradu náhrady trov dovolacieho konania žiadnej zo sporovej strane rozhodol súd podľa § 252 ods. 2 C. s. p.

67. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.